

ОПРИЛЮДНЕННЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ШКОЛИ ДИЗАЙНУ

Мигаль С. П. Дизайн в іменах. Львівська школа: Наук.-поп. вид. — Львів, 2010.

У Львові, що до 1939 року мав безпосередній контакт з європейською культурою, тривалий час професія дизайнера розвивалася в річці тогочасних світових тенденцій. Якщо на підрадянських теренах України слово «design» побутувало хіба що в словнику іншомовних слів, то по всій Європі воно вже вживалося кілька століть. Його оприлюднив в одній зі своїх робіт у XVI ст. італієць К. В. Сьєр. Італійською «disegno intero» означало народжену в уяві художника і викликану Богом ідею або концепцію твору мистецтва. У XVIII ст. Оксфордський словник інтерпретував це слово в ширшому значенні: «задуманий людиною план або схема чогось, начерк майбутнього твору мистецтва», що вже більше відповідало сучасному поняттю «дизайн». У вересні 1969 року на конгресі Міжнародної ради з дизайну було прийнято нове визначення: «Під терміном дизайн розуміється творча діяльність, мета якої — встановлення формальних якостей предметів, вироблених промисловістю.

Ці якості форми відносяться не тільки до зовнішнього вигляду, а й, головним чином, до структурних та функціональних зв'язків, що перетворюють систему на цілісну єдність з погляду як виробника, так і споживача». У середині XX століття в професійній термінології для позначення формоутворення засобами індустріального виробництва почали вживати поняття «індустріальний дизайн», тим самим наголошуючи на його нерозривному зв'язку з промисловим виробництвом. Науково-популярне видання «Дизайн в іменах. Львівська школа (автор — кандидат архітектури С. Мигаль) репрезентує сучасне уявлення про дизайн, який значно розширив свої функції й почав означати не лише промислове проектування. І справді, ознайомившись з зміщеними у книзі творами, можна услід за відомим американським дизайнером у галузі реклами Массімо Віньєллі сказати: «Дизайн усюдисущий!» — таке розмаїття стилів, творчих знахідок, талановитих особистостей — усього того, чим відома в Європі Львівська школа дизайну. В рецензованому виданні репродуковано кращі здобутки дизайнерської творчості львівських митців, які наочно демонструють обшири застосування дизайну в усіх сферах життєдіяльності людини: архітектурне проектування житлових, промислових, громадських, побутових, сакаральних споруд та їхніх інтер'єрів, дизайн одягу, меблів, тканин, графічний дизайн у рекламі та мистецтві книги, ландшафтний дизайн та дизайн різноманітних середовищ людського буття — чи то приватного помешкання, нотаріальної контори, лазні, магазину, кав'ярні, броварні, чи то вишуканих інтер'єрів церков, вітарів, іконостасів, престолів, що не тільки навіюють святість, а й дають естетичну насолоду, дивують гармонійністю й естетичністю. Усі представлені проекти надзвичайно цікаві як з погляду художнього трактування форми і змісту, використання національних мистецьких традицій; так і технічної естетики, що враховує конструктивність, функціональність, комфортність, способи виробництва та характер експлуатації виробу. Видання є складовою частиною великого арт-проекту львівських митців «Дизайн в іменах. Львівська школа», розрахованого на 10 років. Мета і зміст проекту оприлюднені у передмові автора: дослідження Львівської школи дизайну; організація і проведення виставок до 25-річчя Львівського регіонального відділення Спілки дизайнерів України; підготовка і видання альбомів та нарисів-портретів майстрів Львівської школи дизайну; внесення інформаційних матеріалів про львівських митців у всесвітню мережу Інтернет. Цим амбітним задумам слугують заснований львів'янами всеукраїнський журнал «Під стріхою: простір будівництва і дизайну», кафедра дизайну та основ архітектури Національного університету «Львівська політехніка», що випускає фахівців з проектування меблів та інтер'єру. До речі, ця кафедра — одна з найдавніших на теренах центрально-східної Європи. Саме вона впродовж тривалого часу є одним із потужних центрів підготовки фахівців-дизайнерів середовища життєдіяльності людини в контексті загальноєвропейських процесів формування дизайну, архітектурно-мистецької освіти та проектної культури, про що свідчать репродуковані в книзі твори її багатьох її випускників. Також вагомий внесок у розвиток Львівської школи робить Львівська національна академія мистецтв, що має кафедри проектування інтер'єрів, дизайну костюма та Українська академія друкарства з її найстарішою в Україні кафедрою книжкової графіки і дизайну книжкової продукції, що готує художників-графіків для видавництва та поліграфії.

Продовжуючи традиції фундаторів Львівської дизайнерської школи XX століття Ю. Захарівича, І. Левинського, О. Кульчицької, І. Середюка, А. Рудницького, С. Лужецького, сучасні послідовники їх, зокрема В. Бедей, Б. Белей, Р. Богудька, Я. Дмуховський, А. Жирнова, О. Козак, С. Мигаль, Б. Черкес та інші яскраві творчі особистості, твори яких зміщено у цьому професійно оформленому й поліграфічно якісно виконаному виданні, свідчать про те, що Львівська школа дизайну розвивається в контексті провідних тенденцій світового дизайну, посідаючи в світовому культурному просторі своє неповторне місце.

Євген АНТОНОВИЧ
ректор Інституту дизайну, професор